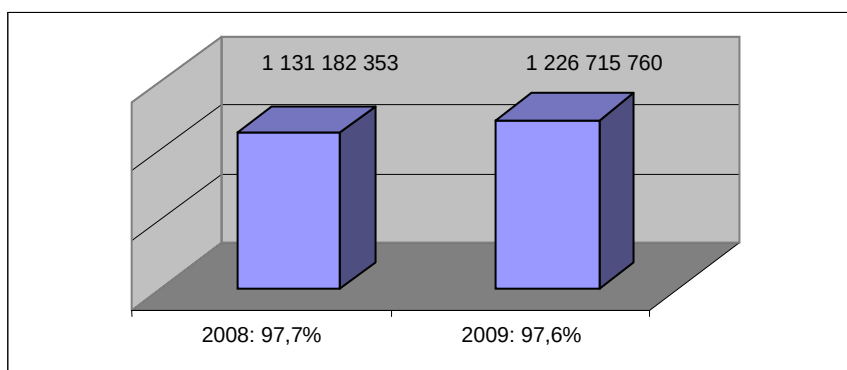

Wprowadzenie do sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Krakowa za 2009 rok

DOCHODY

W roku 2009 r. dochody budżetu Miasta zostały zrealizowane w kwocie 3 160 518 447 zł, tj. 96,7% planu rocznego wynoszącego 3 268 768 905 zł.

A. Dochody własne

Podatki lokalne

Realizacja dochodów z **podatku od nieruchomości** – mimo utrzymania stawek z roku 2008 na niezmienionym poziomie – jest wyższa dzięki ujawnieniu dodatkowych powierzchni do opodatkowania. Oznacza to wzrost skuteczności w realizacji zasady powszechności opodatkowania tym – podstawowym dla gmin – podatkiem lokalnym. Istotne znaczenie miały tutaj także nowe przedmioty opodatkowania. Wpływy z **podatku od środków transportowych** okazały się niższe od planowanych ze względu na zmniejszenie liczby pojazdów podlegających opodatkowaniu, a także wzrost ilości środków transportowych objętych ulgą z tytułu spełnienia norm czystości spalin.

Podatki pobierane przez urzędy skarbowe

Wpływy budżetowe z tytułu **podatku od czynności cywilnoprawnych** w ciągu 2 ostatnich lat spadają i to zarówno w ujęciu bezwzględnym jak i w stosunku do zmniejszającego się planu. Wielkość pozyskiwanych środków uzależniona jest przede wszystkim od sytuacji na rynku nieruchomości, na którym od 2 już lat zarówno ceny są niższe jak i obserwuje się istotne zmniejszenie obrotów. Trudno jednak było oczekiwać – nie tylko w Krakowie – ciągłych wzrostów czy utrzymywania się cen mieszkań na poziomie nierzadko wyższym niż w dużych miastach zachodniej Europy. Z punktu widzenia budżetu miasta ważniejsza od cen jest suma obrotów na rynku, a te są niskie wskutek braku zainteresowania kupnem nieruchomości po obecnych cenach. Spadek – windowanej przez szereg lat – wartości nieruchomości miał także bezpośrednie przełożenie na wysokość dochodów z **podatku od spadków i darowizn**. Środki pozyskiwane z **karty podatkowej** wykazują już od wielu lat tendencję spadkową. Oznacza to, iż opodatkowanie w tej formie w porównaniu z PIT jest coraz mniej atrakcyjne z punktu widzenia podatników i należy raczej oczekiwać marginalizacji znaczenia tego źródła dochodów budżetu Miasta.

Opłaty

Opłata za wpis do ewidencji działalności gospodarczej została zniesiona – bez rekompensaty dla gmin – od kwietnia 2009 r. na podstawie zmiany ustawy. Ze względu na zmianę przepisów zaprzestano także poboru **opłaty miejscowej** (aktualnie pobierana jest jedynie **opłata uzdrowiskowa**). Dochody z **opłaty komunikacyjnej** są mniejsze wskutek spadku ilości rejestrowanych pojazdów. Dotyczy to głównie samochodów sprowadzanych z zagranicy, gdzie spadek rejestracji w stosunku do roku 2008 wyniósł 32%. Mniej sprowadzanych pojazdów to następstwo obniżki wartości polskiej waluty (jej kursu walutowego). Sytuacja ta skutkowałą także niższymi dochodami z tytułu **opłaty skarbowej** – spadła liczba wydawanych zaświadczeń potwierdzających brak obowiązku uiszczenia podatku VAT z tytułu przywozu pojazdów nabywanych na terenie innego państwa Unii Europejskiej. Wartość i ilość tych zaświadczeń miała dotychczas istotny wpływ na wielkość łącznych wpływów z opłaty skarbowej. Wyższe dochody osiągnięto natomiast z **opłat za zajęcie pasa drogowego**. Jest to efekt zwiększenia skuteczności dochodzenia należności. Niewykonanie planu środków z **innych opłat** związane jest z koniecznością zwrotów pobranych rent planistycznych (opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wskutek zmiany przez gminę planu zagospodarowania przestrzennego). Osoby, którym naliczano takie opłaty odwoływały się

i w następstwie korzystnych dla nich wyroków sądowych Miasto musiało oddać pobrane świadczenia. Pozostałe opłaty są wnoszone między innymi za: ustanowienie służebności, zezwolenie na budowę w granicy, czasowe zajęcie terenu, wyrażenie zgody na przeprowadzenie przyłączy, korzystanie z szaleatów publicznych, zaświadczenia przewozowe, licencje na krajowy transport drogowy, zezwolenia na regularne przewozy osób, zezwolenia na przewóz taksówkami, egzamin z topografii miasta dla taksówkarzy, używanie herbu i nazwy Miasta Krakowa, wydobywanie kopalin (opłata eksploatacyjna), wprowadzanie odpadów opakowaniowych (opłata produktowa), kartę parkingową dla niepełnosprawnych, legitymacje inwalidzkie, zastępstwo sądowe (zasądzony zwrot kosztów), egzekucję należności, upomnienia (zwrot kosztów).

Dochody z mienia

Stosunkowo niskie wpływy ze **sprzedaży** majątku wynikają przede wszystkim z negatywnego rozstrzygnięcia zdecydowanej większości przetargów. Niewielkie zainteresowanie towarzyszyło zwłaszcza wystawianym na sprzedaż nieruchomościom o dużej wartości. Spadek zainteresowania wystąpił także przy wykupie lokali użytkowych. Przyczyniły się do tego trudności finansowe przedsiębiorców, a szczególnie problemy z uzyskaniem kredytu bankowego. Plan dochodów z **użytkowania i zarządu nieruchomości** nie został wykonany, lecz należy pamiętać, iż części tych wpływów nie można przewidzieć – ich uzyskanie uzależnione jest od rozstrzygnięć sądowych (nie tylko w sensie korzystnego dla Miasta wyroku, ale również terminu ostatecznej decyzji). Stąd też w poszczególnych latach uzyskiwane dochody okazują się niższe bądź wyższe od zakładanych. Trudności w szacowaniu możliwych do pozyskania środków występują także w przypadku **bezumownego korzystania z nieruchomości**. Decyduje o tym sam charakter tych opłat. Wykonanie jest tym razem dużo wyższe, a jest to efekt działań kontrolnych i windykacyjnych prowadzonych przez Miasto.

Inne dochody

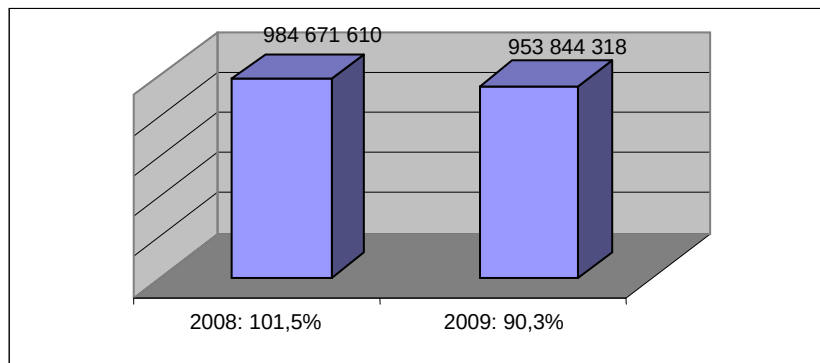
Wpływy z **odsetek** są bezpośrednio powiązane z kondycją budżetu – gdy dochody rosną to wszelkie wolne w danej chwili środki są lokowane na krótkoterminowych depozytach bankowych, natomiast przy zmniejszających się wpływach budżetowych możliwości takie są ograniczone. Zdecydowaną większość **dochodów związanych z realizacją zadań zleconych** stanowi 25-procentowy udział Miasta w środkach pozyskanych z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa. Stosunkowo wysokie wykonanie

założonego planu wynika z korzystnych orzeczeń i decyzji innych organów, a takich czynników nie można zakładać na etapie planowania. Równie wysoki wskaźnik realizacji planu wystąpił w dochodach z **mandatów, grzywien i innych kar administracyjnych**. Jest to efekt poprawy ściągальności mandatów kredytowych. Zróżnicowane wskaźniki wykonania planu w pozycjach **dofinansowanie zadań własnych pozyskane z innych źródeł** oraz **środki otrzymane z funduszy celowych** wynikają ze stopnia realizacji zadań, na które przyznano środki. **Pozostałe dochody** (ujmowane głównie w ramach tej samej klasyfikacji budżetowej co **należności czynszowe za usługi komunalne**) to między innymi: odpłatności za przedszkola i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze wnoszone za dzieci z poza terenu gminy, odpłatność za pobyt w domach pomocy społecznej osób zobowiązanych do dopłaty, odpłatność za pobyt w ośrodkach wsparcia, środki otrzymywane na podstawie porozumień zawieranych przez Centrum Kształcenia Ustawicznego dotyczących szkoleń uczniów, nagrody Kuratora i Ministra Edukacji Narodowej, środki otrzymywane na obsługę zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, sprzedaż piwniczek grobowcowych, zwroty za wykonane operaty szacunkowe, środki na inwestycje realizowane w trybie Lokalnych Inicjatyw Inwestycyjnych (udział finansowy mieszkańców). Zaplanowanie wszystkich dochodów (a zwłaszcza często tutaj występujących jednorazowych wpłat) jest trudne do oszacowania, stąd też rzeczywiście otrzymywane środki zazwyczaj odbiegają od pierwotnie zakładanych w planie. Największy wpływ na przekroczenie planu miały zwroty niewykorzystanych środków.

Opłata za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu

Kwota wnoszonej opłaty zależy od wartości obrotów napojami alkoholowymi brutto – placówki osiągające większą wartość sprzedaży płacą wyższy procent od obrotów. Obroty w handlu alkoholem wzrosły i proporcjonalnie zwiększyły wartość pobieranych opłat za zezwolenia. Wzrosła także liczba wydanych zezwoleń. Całość pozyskanych w ten sposób środków musi być przeznaczona na realizację zadań przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom (celowość przeznaczenia regulowana odrębną ustawą).

B. Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa

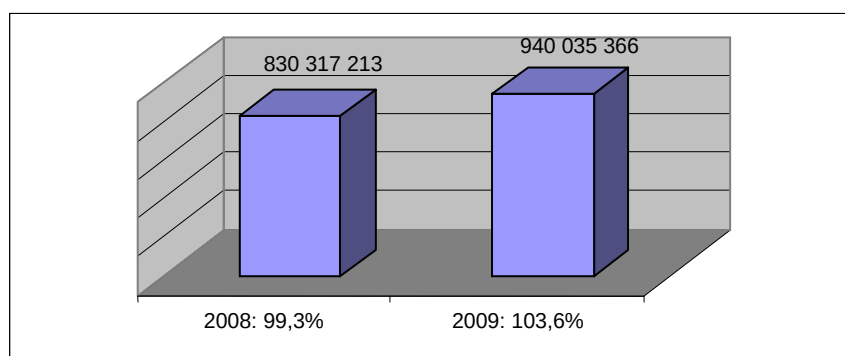
Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT)

Spowolnienie gospodarcze znalazło swoje odbicie w dochodach z PIT, należy jednak zauważyć, że otrzymana kwota jest na poziomie zbliżonym do roku 2008 (niższa o 0,5%). Wtedy zaś wpływy do budżetu Miasta były – jak dotąd – rekordowe. Założone w budżecie Miasta wartości odpowiadały kwotom podanym przez Ministerstwo Finansów i przyjętym w ustawie budżetowej, a niewykonanie planu związane jest z konsekwencjami wpływu ogólnoswiatowego kryzysu finansowego na polską gospodarkę, których to skutków nie przewidziano na etapie planowania budżetu państwa na 2009 rok.

Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT)

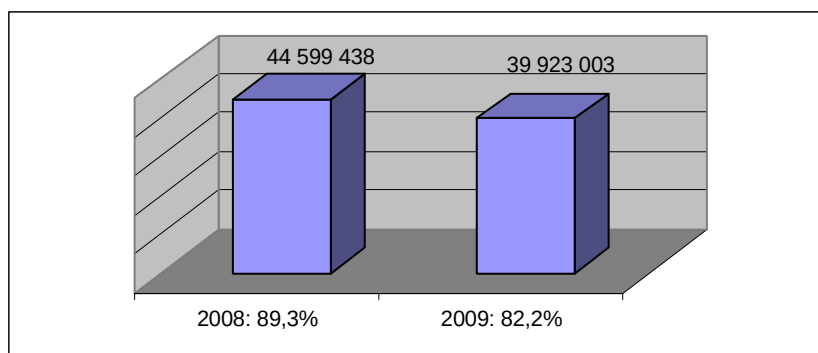
Dochody osób prawnych (firm, przedsiębiorstw, instytucji finansowych itp.) są najbardziej uzależnione od sytuacji gospodarczej. W okresie rozwoju rosną szybko, zaś podczas spowolnienia i kryzysu spadają mocniej niż wynikałoby to z makroekonomicznych wskaźników gospodarczych. Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych są zatem swoistym barometrem sytuacji gospodarczej, jak również jej oceny przez przedsiębiorców. Posiadające swoje udziały we wpływach z tego podatku jednostki samorządu terytorialnego nie mają bezpośredniej możliwości kształtowania żadnego z elementów konstrukcji prawnej tego podatku. Stąd też ponoszą skutki spowolnienia gospodarczego nie posiadając żadnego władztwa podatkowego, co jest swoistą cechą dochodów własnych (zwłaszcza podatkowych)

C. Subwencje i dotacje

Plany poszczególnych subwencji i dotacji celowych – zarówno na etapie przyjmowania budżetu jak i wprowadzania w nim zmian – przyjmowano ściśle według informacji podanych przez organy przekazujące środki (w zdecydowanej większości administracji rządowej).

D. Środki ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi

Kwota wykazana w dochodach budżetowych Miasta nie stanowi całości sumy otrzymanej z Unii Europejskiej – wpływy roku 2009 powiększają jeszcze środki niewykorzystane z roku 2008 wprowadzane do budżetu jako przychody (tzw. wolne środki). Szczegółowy wykaz zadań finansowanych i współfinansowanych przez Unię Europejską przedstawiono w załączniku 11. Rzeczywiście osiągnęte dochody związane są zarówno z poziomem realizacji planowanych zadań, jak również ze stosowanym systemem rozliczeń z budżetem Unii Europejskiej.

PRZYCHODY

Przychody budżetu Miasta Krakowa wyniosły 581 978 265 zł, tj. 95,4% planu rocznego wynoszącego 609 951 843 zł. Wykonanie poszczególnych kategorii przedstawia się następująco:

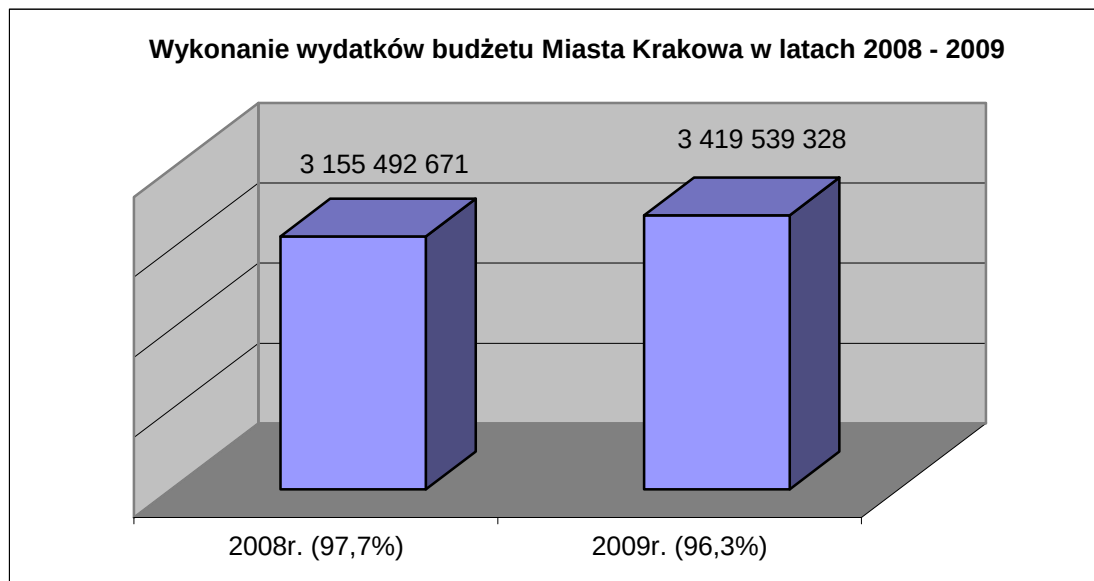
w zł			
Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2009 r.	Wykonanie na 31.12.2009 r.	Wsk. %
Kredyt	241 293 000	241 015 000	99,9
Spląty pożyczek udzielonych	1 501 859	776 826	51,7
Wolne środki jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bankowym	67 156 984	40 110 168	59,7
Obligacje	300 000 000	300 000 000	100,0
Prywatyzacja		76 271	
Ogółem	609 951 843	581 978 265	95,4

Niski wskaźnik realizacji planu w pozycji spląty pożyczek udzielonych związany jest z przesunięciem szpitalom miejskim terminu ich spląty.

Miasto Kraków pozyskuje także dochody, które odprowadzane są do budżetu centralnego. Wpływy te wynikają z realizacji zadań zleconych dotowanych z budżetu państwa. Uzyskane dochody stanowią należności Skarbu Państwa, natomiast Miastu przysługuje określony ustawowo procent od zebranych środków. W 2009 pozyskano 53 889 999 zł, z czego zatrzymano 13 052 304 zł. Największe dochody przynosi tutaj gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa: 49 547 262 zł. (w tym dla Miasta: 11 868 324 zł). Wykaz wszystkich wpływów wraz z należnymi Miastu kwotami przedstawiono w załączniku Nr 8.3.

WYDATKI I ROZCHODY

W 2009 roku wydatki ogółem budżetu Miasta Krakowa zostały zrealizowane w wysokości 3 419 539 328 zł, co stanowiło 96,3% planu. Wydatki bieżące zrealizowane zostały w kwocie 2 713 126 727 zł, to jest w 96,9%, natomiast wydatki majątkowe w wysokości 706 412 601 zł, co stanowi 94,1% planu.

Rezerwy celowe zaplanowane na 2009 r. w kwocie 37 022 292 zł zostały rozdysponowane w 99,8%, natomiast rezerwa ogólna zaplanowana na 2009 r. w kwocie 6 000 000 zł została rozdysponowana w 98,0%.

Budżet Miasta Krakowa zamknął się w 2009 r. deficytem w wysokości 259 020 881 zł i był on o ponad 22 mln zł niższy (7,9%) niż przewidywał to plan na koniec roku budżetowego.

Wykonanie rozchodów w 2009 r. wyniosło 322 957 384 zł (99,1% planu) i w 99,8% wiązało się ze spłatą kredytów.

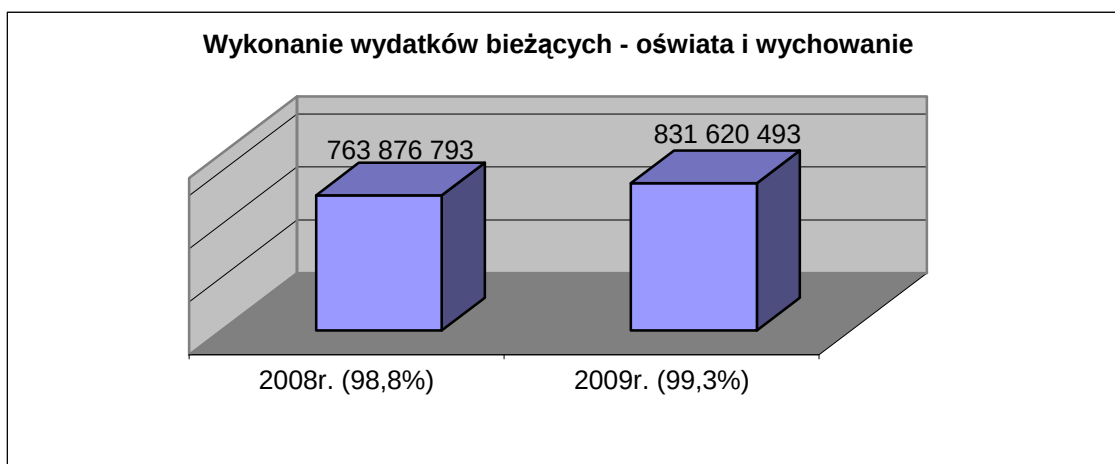
Wydatki bieżące

W 2009 r. wykonanie wydatków bieżących wyniosło 96,9%. Realizacja wydatków bieżących w ostatnich czterech latach przedstawia się następująco:

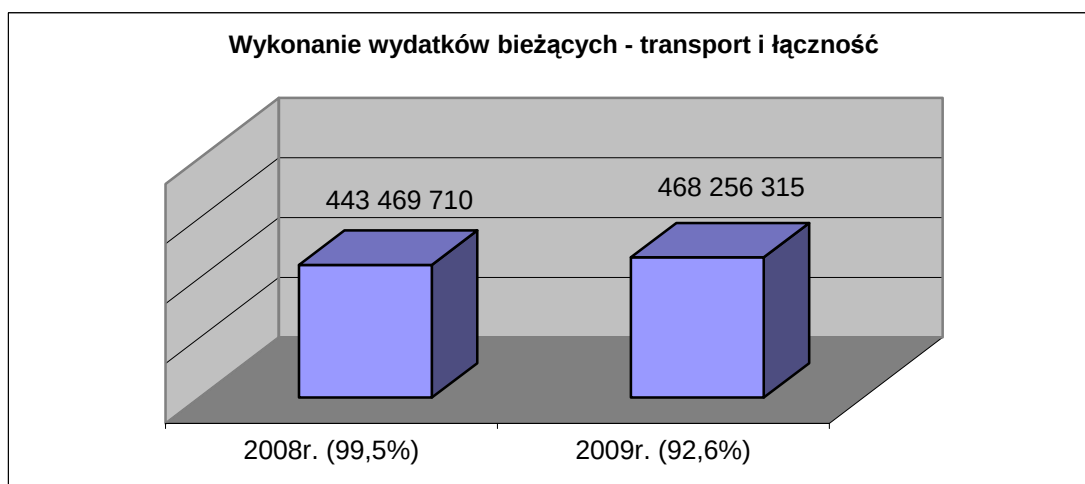
	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.
Wykonanie wydatków bieżących	98,0%	99,0%	98,5%	96,9%

Z punktu widzenia klasyfikacji budżetowej struktura wydatków bieżących w ważniejszych działach przedstawia się następująco:

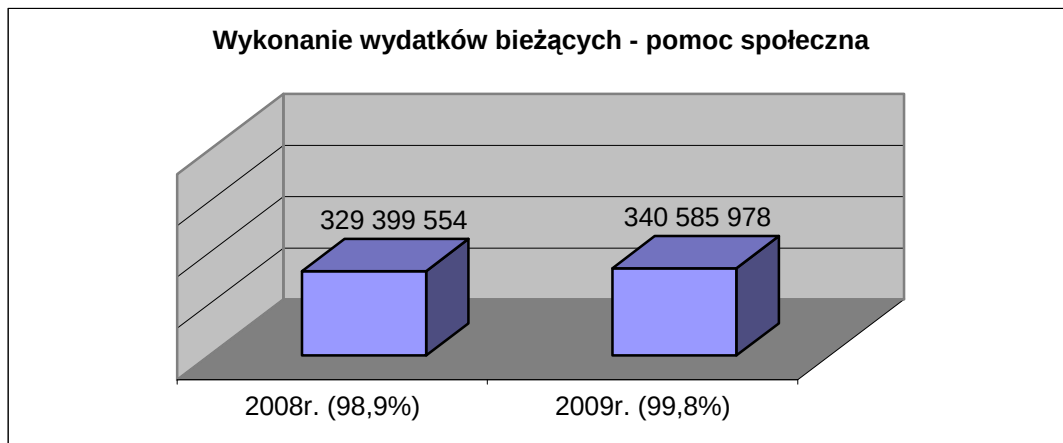
- oświata i wychowanie (30,7% wydatków bieżących) – wykonanie 831 620 493 zł, tj. 99,3% planu,

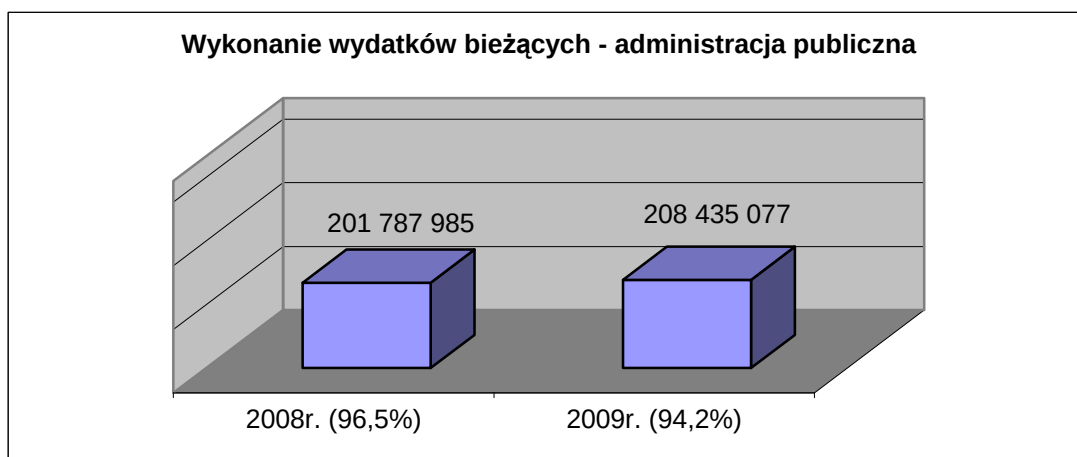
- transport i łączność (17,3% wydatków bieżących) – wykonanie 468 256 315 zł, tj. 92,6% planu,

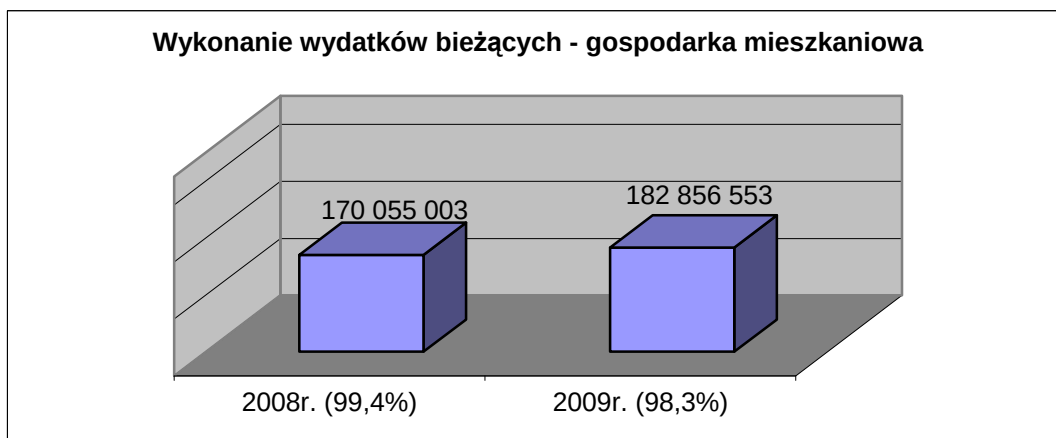
- pomoc społeczna (12,6% wydatków bieżących) – wykonanie 340 585 978 zł, tj. 99,8% planu,

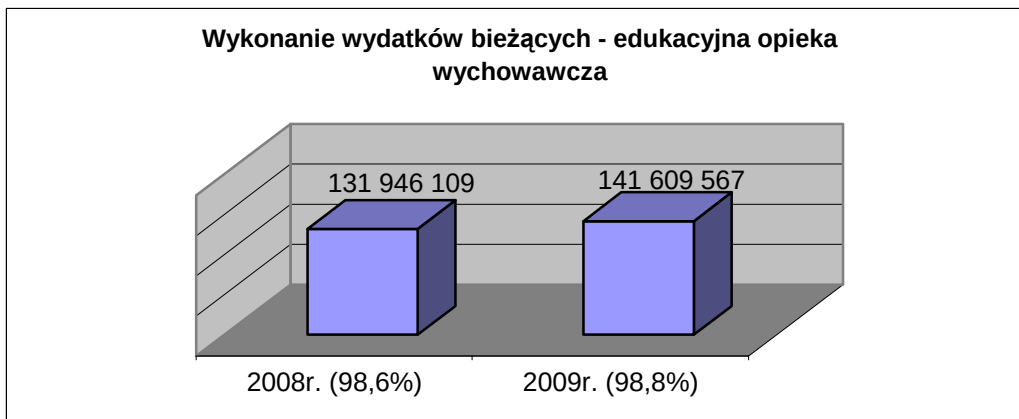
- administracja publiczna (7,7% wydatków bieżących) – wykonanie 208 435 077 zł, tj. 94,2% planu,

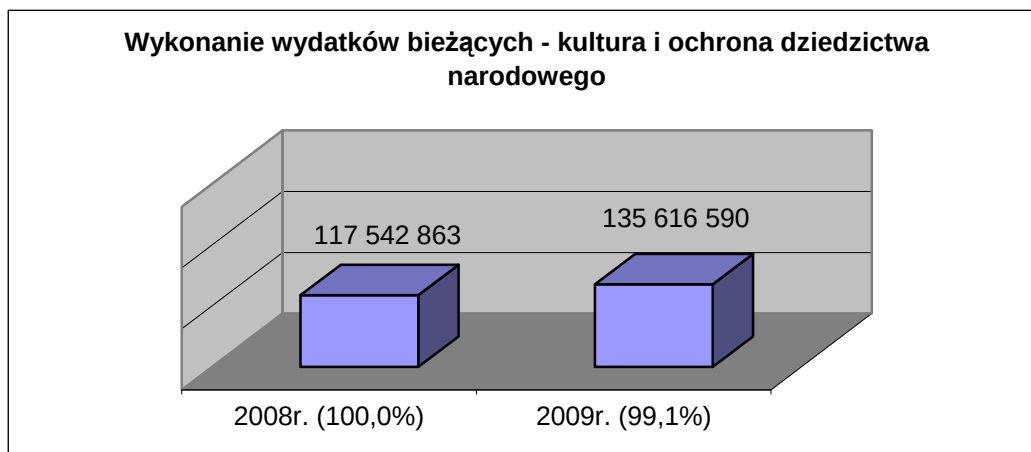
- gospodarka mieszkaniowa (6,7% wydatków bieżących) – wykonanie 182 856 553 zł, tj. 98,3% planu,

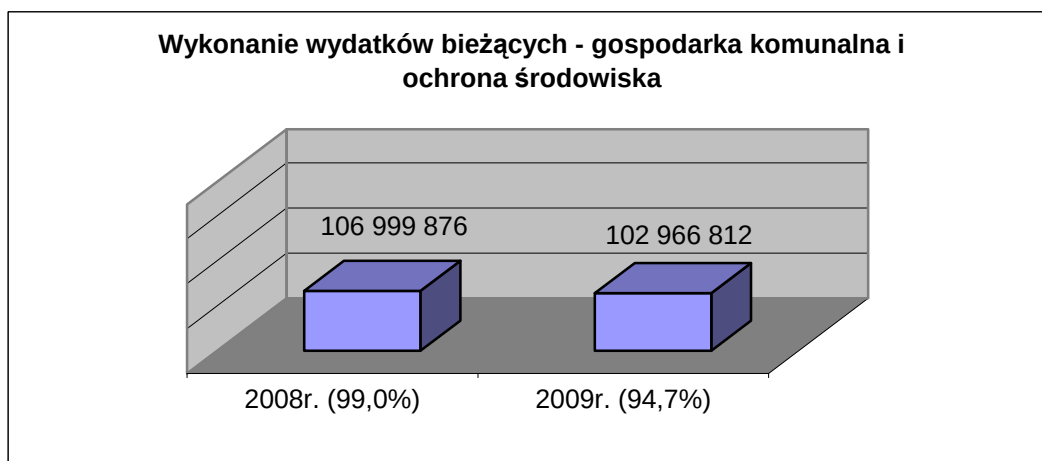
- edukacyjna opieka wychowawcza (5,2% wydatków bieżących) – wykonanie 141 609 567 zł, tj. 98,8% planu,

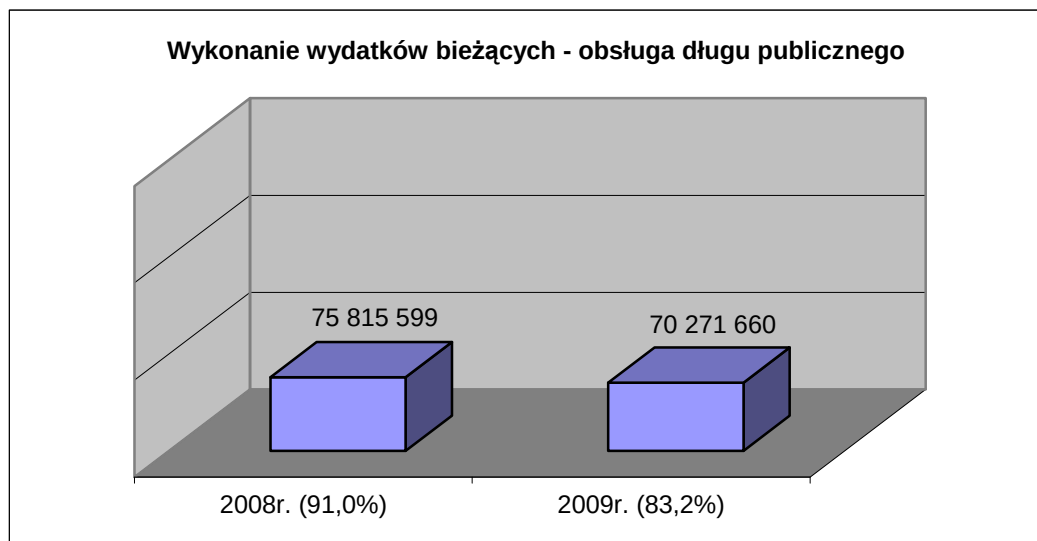
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,0% wydatków bieżących) – wykonanie 135 616 590 zł, tj. 99,1% planu,

- gospodarka komunalna i ochrona środowiska (3,8% wydatków bieżących) – wykonanie 102 966 812 zł, tj. 94,7% planu,

- obsługa długu publicznego (2,6% wydatków bieżących) – wykonanie 70 271 660 zł, tj. 83,2% planu.

Plan wydatków bieżących na dzień 01.01.2009 r. w dziale 757 – Obsługa długu publicznego wynosił 123 458 000 zł, natomiast na koniec roku sprawozdawczego ukształtował się na poziomie 84 458 000 zł. Analizując dane dotyczące wykonania tych wydatków (patrz wykres powyżej) należy stwierdzić, iż stosunkowo niskie wykonanie założonego planu jest zjawiskiem pozytywnym. Było to wynikiem dokonanych w ciągu 2009 r. operacji finansowych, polegających w szczególności na przewalutowaniu kredytów denominowanych w walutach obcych oraz mniejszych niż zakładano kosztach obsługi tych kredytów (niższe stopy procentowe).

Przedstawione dane sprawozdawcze ilustrują w zdecydowanej większości wzrost wydatków bieżących w głównych działach klasyfikacji budżetowej (biorąc pod uwagę strukturę wydatków bieżących ogółem) w porównaniu do roku poprzedniego, przy niewielkich zmianach udziału tych działów w łącznych wydatkach bieżących budżetu.

Natomiast niższy – w wielu przypadkach - stopień realizacji założonego planu jest wyrazem dążenia do racjonalizacji wydatków bieżących w obliczu spowolnienia gospodarczego, skutkującego omówionym powyżej zmniejszeniem dochodów budżetu Miasta Krakowa w roku 2009.

Wydatki majątkowe

W 2009 r. wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 94,1%. Realizację wydatków majątkowych w ostatnich czterech latach przedstawia poniższa tabelka.

	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.
Wykonanie wydatków majątkowych	94,6%	98,1%	94,6%	94,1%

Wskaźnik realizacji planu w poszczególnych kategoriach wydatków majątkowych, na tle roku poprzedniego, przedstawia się następująco:

w zł

Wyszczególnienie	Wykonanie		Wskaźnik wykonania	
	2008r.	2009r.	2008r.	2009r.
Inwestycje strategiczne	349 054 670	449 615 905	92,6%	92,9%
Inwestycje programowe	273 922 741	247 756 696	97,2%	96,0%
Inwestycje ze środków UE	28 386 978	77 023 164	58,5%	96,2%
Udziały w spółkach	500 000	9 040 000	100,0%	100,0%

Szczegółowo wielkość i zakres wykonania wydatków inwestycyjnych przedstawia Załącznik Nr 4 do „Sprawozdania...” (w przekroju programów inwestycyjnych dla inwestycji strategicznych oraz dziedzin programowania dla inwestycji programowych). Załącznik ten zawiera wyszczególnienie wszystkich realizowanych w 2009 r. zadań inwestycyjnych, w tym zakupów inwestycyjnych dokonywanych przez Miasto i objęte budżetem miejskie jednostki organizacyjne.

Ogólną ocenę wykonania wydatków inwestycyjnych w roku 2009 na tle wskaźników wykonania tych wydatków w roku 2008 przedstawia poniższe zestawienie.

w zł

Wydatki inwestycyjne	2008r.	2009r.	Wskaźnik wzrostu (3:2)
1	2	3	4
Plan na 31.12.	658 775 328	741 970 936	112,6%
Wykonanie	622 977 411	697 372 601	111,9%
Wskaźnik wykonania	94,6%	94,0%	X

Prezentowane powyżej dane potwierdzają duże zaangażowanie środków publicznych w proces inwestycyjny na terenie Miasta Krakowa, stymulując tym samym działania prorozwojowe i prospołeczne.

Bardziej szczegółowe informacje liczbowe obrazujące poziom, strukturę działową oraz stopień realizacji wydatków majątkowych sfinansowanych z budżetu Miasta Krakowa w roku sprawozdawczym zawarto w Załączniku Nr 2.1.3 przedkładanego „Sprawozdania...”

Pozostałe materiały przedstawione w „Sprawozdaniu...” zawierają informacje dotyczące realizacji zadań budżetowych w roku sprawozdawczym 2009, zgodnie z obowiązującymi wymogami ustawy o finansach publicznych, jak również w układzie umożliwiającym Radzie Miasta Krakowa dokonanie bardziej szczegółowych porównań z latami ubiegłymi.